

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy I. hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyom-
dájában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A segédjegyzők helyzete.

Néhány hónap előtt az apatini járás segédjegyzői mozgalmat indítottak aziránt, hogy a vármegyei összes segédjegyzők nyugdíjintézetet alkossanak. Nincs további tudomás ezen mozgalom későbbi fejlődéséről; mert az illetők nem hozták nyilvánosságra az ezen tárgyban egybegyűjtött anyagot. Pedig ez szükséges lett volna, hogy maguk az érdekeltek tudják és lássák, hogy tulajdonképpen hányan vannak, akiknek jövőjéről, öreg koráról a gondviselésen kívül más nem gondoskodik; hogy tudja és lássa a vármegye és a községjegyzői kar, hogy mily nyomor és veszély származik abból, ha a jelenlegi segédjegyzőknek csak fele idővel akár öregség, akár betegség folytán munkaképtelenné válik.

Mai napon már mindenkiről gondoskodik a humanizmus. Látjuk a tanítókat, kiknek nyugdíjukon kívül Kalocsán „tanítók háza“ is van, s így nemcsak a maguk, hanem gyermekeik jövőjét is biztosítva láthatják. A díjnokok, a pincérek, a magántisztviselők, sőt a muzsikusok is bírnak már nyugdíjintézetekkel; mi több a gonosztevők, a rabok törvényszéki kerületenkiut segélyalappal gyámoltatnak. De azt, hogy a vármegyei községek tisztességes és szorgalmas segédjegyzői kara csak egy krajcár segélyalappal is bírja: ezt a legelbizakodottabb ráfogással sem lehet állítani. Pedig ugyanezen egyének krajcárunkint gyűjtik egybe a fölöttes hatóságok által kiszabott bírságokból a szegényalapot, a tüzoltó segélyalapot, a rendőrgyámoltó alapot, a mezőrendőri stb. alapokat, anélkül, hogy alkalma volna a saját, vagy kartársai és hivatalosorsói érdekében is néha-néha valamit begyűjthetni és valamely biztos alapba beszállíthatni.

Számításom szerint, az anyakönyvvezetés államosítása óta kreált új állomások betudásával, 300 lehet a Bács-Bodrogh vármegyében alkalmazott községi segédjegyzők száma. Ennyi egyén várja jövőjének biztosítását első sorban a vármegyétől, másodsorban a községi jegyzői kartól; mert ők maguk folytonos munkával lévén elfoglalva, értekezletre össze nem jöhetnek, bár tagadhatlan, hogy első sorban ők lennének hivatva helyzetük javításáért fáradozni. De tagadhatlan az is, hogy ezen egyének helyzetének rendezése és

jövőjének biztosítása közérdek is; mert a vármegye és a községek jobban boldogulhatnak egy kielégített testülettel, mint demoralizált és kétségbeesett existenciákkal. Tessék csak elképzelni, hogy idővel a vármegye munkaképtelenség miatt a 300 egyén közül majd 150-et kénytelen lesz minden nyugdíj és kielégítés nélkül elbocsátani. Mily nyomor és kétségbeesés fogna ebből keletkezni. Addig segítsen a hatóság a helyzeten, a míg segíteni nem késő.

Valaki a Községi Közlöny f. é. 1. számában Bács-Bodrogh vármegyét jelölte meg a segédjegyzők Eldorádójául. Hogy mennyire tévedett az illető, az kitűnik Tóth Béla lajosfalvi (Torontál vármegye) segédjegyző cáfolatából, melyet szószertint ide iktatni jónak látok, mert igen tanulságos.

„Cikkirő ur példának hozza fel Bács-Bodrogh vármegyét! Nagyon csatlakozik; ha példát akar mutatni, akkor mutasson Torontál vármegye jegyzői karára, mutasson a torontál-vármegyei jegyzői egyetle, s a jegyzői nyugdíj-egylet elnökségére, mert ezek ama férfiak, kik nem törődve országos kollegáik véleményével, uttörökként jelennek meg, megváltoztatják a nyugdíj-alapszabályokat, beleveszik, nem — kötelezik a vármegye összes megválasztott segédjegyzőit a jegyzői nyugdíj-egyletbe való belépésre, alkalmat adnak neki beszámítható éveiket már a belépésnél gyarapíthatni: megadják a jogot 1881. év óta eltöltött szolgálati éveket beszámíthatni; tekintve a segédjegyzők anyagi helyzetét, 1, illetve 3 évi halasztást adnak neki az alapjárulék befizetésére, sőt kötelezik a községi pénztárt ezen összeget előre megfizetni, s a segédjegyző fizetéséből csekély havi levonással azt visszatéríteni. Tehát mi, kik szerencsések vagyunk e vármegye segédjegyzői lehetni, bizalommal nézünk a jövőbe, nem kell félnünk — a koldusbottól, vagy attól az uttól, melyet t. cikkirő ur megjelöl, s melyről visszatérés nincs.

Tudva hogy e lap, ha nem is valamennyi községbe, de valamennyi megyébe elmegy, nem mulaszthatom el nektek kedves kollegák tudotokra adni, hogy az, ki nyugdíjigossultságunk ügyét nemcsak melegen felkarolta, de fáradságtalan buzgalommal keresztil is vitte, úgy hogy az ekként módosított alapszabályok miniszter ur

önagyméltósága által jóváhagyva, immár visszaérkeztek — nem más mint Forster Imre, Idvor község jegyzője. Kollegák! kik nem vagytok ama helyzetben, hogy ily hatalmas protektorral dicsekedhettek, jöjjetek adunk mi nektek is egy Forster Imrét, mert hála Istennek vannak többen is, ki ügyeteket felkarolja s azon helyzetre emel titeket, melyen mi vagyunk.“

Soraimat azon óhajtással zárom be, vajha a bács-bodrogh-vármegyei Forster Imre is mielőbb sikra szállana és végrehajtaná életének bizonyára legjelentékenyebb és legjótékonyabb cselekedetét, melyért százak elismeréssel és hálával emlegetnék hosszú időn át nevét és művét.

ú. l.

A fertőző betegségekről és járványaikról.

Irtá: Dr. Thim József.

(Folytatás.)

Az influenzát sokan új betegségnek tartják, pedig régi ez nagyon és a 14. században már egész világosan írták le. Hazánkban az 1580. szeptember havában fel-lepett influenzáról tudunk legelső biztos adatokat. Azóta minden évszázadban uralkodott és az utóbbi években lón általánosan ismeretessé országunkban. Pfeiffernek sikerült a bacillusát felfedezni a nyálkában és a vérben; az emberi szervezetben kívül nem tudjuk tenyészteni, noha másrésről lehetségesnek mondják. Az infekció is csak friss váladék útján létesülhet, mert a porban, szárazban a bacillus elvész; egyénről-egyre átvihető.

Hasoulóan ragályos a szamárhurut is, vagy a hogy a magyar tudósok nevezik, a bökhurut. Főleg gyermekbetegség és felnőttek ritkán kapják. Mikrobáját biztonságossággal még nem ismerjük. Heves járványokat okoz, melyek sokáig tartanak.

Direkt ragályozó a különféle nemi betegség, melyek szintén az egészségügy fontos kérdéseit képezik. Diskret természetűek és ez okból eltekintünk ismertetésüktől.

Nem járványos, de fertőző betegségek még a gyermekágyi láz, melyet a szülő piszkos eszközök, mosdatlan kezek útján kaphat; az orbánc, melyet egy coccus, azaz pontatlan mikroba okoz, a vérmérgőzés és a tetanus azaz dermedés.

Mindezen elősorolt betegségek direkt fertőzők, emberről emberre és bennünk szaporodik a kórananyag. De van olyan kórananyag is, mely tisztán a külvilágból jut be a szervezetbe, de beteg egyénektől ered és így indirekt fertőző; például ha kolerás betegből származó fertőző ürülék a kut vizébe jut és ezt egy másik ember megissza, kolerát kaphat, azaz indirekt fertőzés útján. A kolera ősi fészke India és innét terjedt Európába.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Találkozunk...

Találkozunk mi még gyakorta
Ugy estenként a sétátenzen;
Kicsiny karod nincs a karomba;
— A férjedébe fűzve szépen.

Kedvetlenül, búsan kísérlek
A füves úton, mint az árnyék;
Azou tűnődöm: hogy te véled
Mégis veszélyes ez a játék!...

Ha sejténé titkos szerelmünk —
Férj-urad?... (Mennyire sülyedtem!...)
Hogy még csak egy lépést kell tennünk:
— Es elveszünk mi mind a ketten?...

Oh! gyöngé asszony! oltárképem!
Hagyjunk föl a játékkal végre!
Avagy sülyedjünk mindenképpen
A poklok undok fenekére?...

Szabadka Gyula.

A MADÁRKA.

Irtá: Gál Lajos.

Vidám kis madárka boldogan szelte át a levegőt, könnyű szárnyaival fürgén és sebesen reptelt a magasba. Végtelen magasra tört. A fűlelt föld gözét akarta elhagyni és sóvárogva kutatta a helyet, ahol enyhe a levegő, tiszta az égbolt, derült az élet, főséges, magasztos minden, amerre csak a szem elláthat.

Es feljutott arra a helyre. Csicseregve szállt le egy zöld lombu fa ágára s pajkosan nézett szét maga körül. Kicsi szívét valami mondhatatlan kéj, valami földöntuli gyönyör dobogtatta meg.

Közélemben mormoló patak kristálytiszta habjai csörgedezve öntözgették a rét virágait. A játszi szellő enyhelegve hordta szét a virágillatot. Minden bokor a

tavaszt hirdette, minden virág üde illatot lehel ki, minden kis fűszál boldogságról sutogott, a lélek összhangja lakozott e helyen. Oly szép, oly elragadó volt minden. A madárka csicseregett, majd ihletett énekkel dicsérte az élet meggyújtató és boldogító harmoniáját.

Éneke azt jelentette:

— Itt élem le a természet ajándékozta arasznyi lételemet. Mert itt van a vágyak teljesülése; itt van az élet fénye, virága, illata. Itt van a tiszta érzés, önzés és ravaszág nélkül, a hamisítatlan boldogság, amire az emberek oly sóvárogva vágyanak oda lent.

Igy énekelt a madárka és boldog volt. Am de boldogsága nem sokáig tartott. (Talán csak annyi ideig, mint egy emberi életben a vidám gyermekkor.) A játszi szellőből vihar keletkezett, a tiszta égből felhős láthatár. A ragyogó harmateppeket elmosta a piszkos zápor. A kristálytiszta patakból hőmpolygó iszapos ár lett, melynek partjain rut békák ugráltak és undok kígyók másztak.

A kis madárka bámulva látta mindezt. Majd ijedten elballagott, ezután menekülésre gondolt. Menekülnie is kellett, mert a gyűlölet rémei üldözték és a romboló vihar szörnyei támadtak ellene.

— Miért kell e boldogságtól futnom? sóhajtott föl elkeseredve. Hiszen nem vagyok rossz, vágyaim sem vérmesek. Egyszerűen boldog akartam lenni és vidám dalokat zengeni.

Nem kapott választ. Hanem az őrzőgő vihar megtépte szárnyait és kárörömmel kacagva verte ki őt a magasban elért nyugalmas tanyából.

Es a kis madárka megtépett szárnyakkal, átázva, dideregve menekült lefelé, mert felfelé nem birt szállni.

Egy csöndes kis fészekbe jutott. Nem volt igen magas, de úgy vélte biztos helyen. Nem volt közelében sem lombos erdő, sem virágos rét, sem csergő patak, de barátságos ember hajlékok környezték a fészket, a melyből bár meggyengült szárnyakkal, de fáradsággal nagynehezen összeszerezhetette a napi ételmelet. Keresgélés közben egy izben párját is föltalálta, a kinek szerelme — ha eszébe jutott, hogy nem régen mily gondatlan, boldog életet élt — kipótolta az elvesztett boldogságot. Így munka és szeretkezés közt teltek el napjai. S a midőn a napi fáradsálok után hű párjával kicsi puba fészekbe húzódtak, a megelégedés és nyuga-

lom derűje vonult be szívébe. Nem énekelt többé magasan szárnyaló dalokat. (A páros életnek nincsenek már ábrándos dalai), de csicseregve azt hajtotta, hogy az egész életet így tölthetné el becsületes munka, édes nyugalom és csöndes megelégedés között.

Amde nem sokáig tartott nyugalom. Jöttek pajkos gyermekek, a kik megszejtve a madárpár lakhelyét, felmásztak a fészekhez. Megfogták a párját és kalitkába zárták. Ő menekülni akart, (mert párján már úgy sem segíthetett), de ez is alig sikerült. Az egyik pajkos fiú őt is megragadta szárnyánál fogva s mialatt kínosan vergődött, szárnytollai kiszakadtak. Leesett a földre s félig szállva, (a mennyire letört szárnya még engedte), félig ugrálva menekült egy közeli alacsony bokorba.

— Miért kellett otthagynom nyugalmas fészketem!? nyögött a szerencsétlen madár.

Seuki sem felelt rá. A bokor veszedelmes hely volt, de óvatosság mellett némi védelmet nyújtott. Repülni nem tudott már, csak keservesen vergődött. A bokor közelében nagy fáradsággal valami kis élelmet is talált, miközben rettegett, hogy a körülte ólálkodó ravasz és gonosz szomszédok elragadják előle azt is. Várt, remélte, hogy kitépett tollai ismét megnőnek és ő ismét kereshet magának kinyitott szárnyaival olyan enyhe, meleg fészket, aminőben már lakott s amelyből kiüzte a gonoszság és durva erőszak.

Igy gondolkozván, már-már megbékült a tövises bokor nyújtotta kényelmetlen szállással is. Midőn egy napon a ravasz ellenség megleste őt, özöbe vette és elérve a szerencsétlent, kegyetlenül kitépte szárnyainak minden egyes tollát elannyira, hogy teljesen szárnyak nélkül maradt, csupán gyöngye lábaival futottatott tova ellensége elől. Sem vergődni, sem repülni nem volt többé képes.

Közel volt egy nagy mocsár. Az ármány, erőszak, önzés, káröröm szövetkezve üldözték immár a kis madarat s végre is beleűzték a mocsárba.

En szegény kis madárkám! lelke idealizmusa! Hát végzeted az, hogy abban a förtelmes mocsárban leld veszedtet, melynek realizmus a neve?

A jelen században a legelső járvány 1817-23-ig, a második 1826-37-ig, a harmadik 1846-63-ig, a negyedik 1863-75-ig, az ötödik 1883-87-ig, a hatodik 1891-től mai napig tartott.

Budapesten 1831-1873-ig négy járvány alatt 15,254 egyén betegedett meg és 7959 halt meg kolerában. Hazánkban 1892-95-ig megbetegedett 9632, meghalt 5347. Rendszerint a betegek 50-60%-a szokott elhalni.

Fertőző mikrobáját Koch Robert fedezte fel 1883-ban, a tudósok sokszor vontak kétségbe, hogy az általa felfedezett bacillus egyedül képes kolerát előidézni, de annyi tény, hogy minden kolerás beteg ürülékében megtalálható. Lehet, hogy a bacillus ragályozó képességéhez szükségesek bizonyos talajviszonyok is, mely körülmények között átváltozván, mintegy éretté és fertőzővé válik.

A kolerabacillusok csak a bélben fordulnak elő, más szervezetben nem és úgy látszik, hogy az általuk produkált mérég öli meg az embert. Levegőt át nem terjed, csak az emésztő szervezetbe jutva ártalmas.

A fertőzés létrejöhet az ürülék, a nedves ruhák útján; az étellekkel, a tejjel, a vízzel.

Ennek megfelelőleg a kolera a vizek, folyók és a nagy közlekedési vonalak útján terjed járványszerűleg. Tengeri hajók hozzák a partokra; záradokok, karavánok terjesztik Ázsiában.

Elősegíti terjedését a nedves, laza talaj, a benne foglalt víz ingadozása, az egyéni hajlam, az életmód, a piszkosság és ezzel kapcsolatban az alacsony műveltségi fok.

Kivéve Indiát, másutt mindenütt idővel megszűnik. Az indirekt infekció mindenestre hathatósabb, mint a direkt. Nagy ritkaság, ha a kolerásokkal foglalkozó orvosok és ápolók közül valamelyik megbetegszik.

A kolerához hasonló jellegű járványos betegség a tifusz is, a hagymáz. Ez is főleg indirekt uton terjed és mikrobák idézik elő, melyet Gaffky és Eberth tudósok fedeztek fel és kétségtelenül kimutatták minden egyes esetben jelenlétüket; a mikroba bacillus alakú tejben, vízben és más tápláló anyagokban könnyen tenyész és míg a kolera-bacillus szárazságban hamar elvész, addig a tifusz-bacillus igen ellenálló. A hagymáz ismertek már századok előtt, különösen hadjáratok alkalmával, de csak a legújabbban ismerték fel lényegét. A bacillus nemcsak az emésztő szervekben, hanem a belső szervekben is megtalálható.

A fertőzés ürülék által történik, mely a talajba jut és innét a bacillusok a kutyáiba jöhetnek; sőt az újabb vizsgálatok mindenkör az ivóvíz fertőzést mutatják ki, ritkábban a tejet, vagy más tárgyat.

Aki egyszer tifuszt állott ki, sokáig mentes marad tőle. Hazánkban 1894-ben 2909 hagymáz esetét mutatták a halálozási statisztikában és száz tifuszos egyén közül 29 halt el. A tifusz az összes fertőző bajok 1,6%-át teszik ki, 1000-re számítva. De aki ismeri viszonyait, a tifuszban elhaltak számát bátran 5000-re is teheti.

Hasonló fertőző betegségek a kolera nostras, a vérhas, a sárgaláz, a pestis és a járványos gerinc- és agylob. Ezek a betegségek gyérebbek, vagy egyáltalán nálunk nem fordulnak elő és mikrobájuk nem, vagy alig ismert.

Végül van még egy járványos betegség, mely azonban nem direkt, sem indirekt fertőző, hanem tisztán talajhoz van kötve, ez a malária, vagy a hogy közönségesen nevezik, a váltóláz. Ezen betegségről sokat irnak most; és valószínű, hogy apró, egyszerű sejtből álló primitív állatok (nem növények és nem tévesztendőek össze a mikrobákkal) parazitálnak, melyeket általában plasmodiumoknak neveznek. A malária tisztán miazmás betegség; keletkezése, szaporodása függ a talaj nedves-ségetől, légáramlattól, hőtől, időszaktól. Minden posványos talaj, melyben szerves bomlás folyik, alkalmas a malária terjesztésére. Ezek a kis állatkák, plasmodiumok a levegő legelső rétegeiben függnek a talaj felett és belégzés útján jutnak be az emberi szervezetbe, vagy talán a maláriás víz ivása által is. Különösen este ragályos a levegő s ez okból a nyitott ablak melletti alvas posványos helyen nagyon káros.

A moderu bakteriologia a fertőző betegségek körökének felderítésére sokat produkált. A mióta ismerjük az egyes fertőző betegségek kóroanyagát, azóta tudunk ellenük sikeresen védekezni és a pusztító járványoktól menekülni.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

Kinevezés. Öfelsége a király dr. Weisz Aladár nagykanizsai törvényszéki aljegyzőt a szabadkai törvényszékhez albíróvá nevezte ki.

Kinevezés. A földművelésügyi m. kir. miniszter Heinze Albertot, a Ferenc csatorna műszaki tanácsosát az országos vízügyi műszaki tanács tagjává nevezte ki.

Kinevezés. Sághy Endre, az újvidéki kir. járásbírósg kiadója a balassa-gyarmati kir. törvényszékhez irodatisztává nevezte ki.

Kinevezés. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke Szvoboda Lajos szabadkai lakos ügyvédjelöltet a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakor-nokká nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Lajos György apatini kir. járásbírósgai segédteljesítményvezetőt a cson-grádi kir. járásbírósgához telekkönyvvezetővé nevezte ki.

Athelyezés. Velkey Zoltán újvidéki állami polgári iskolai rendes tanítót a vallás- és közoktatásügyi miniszter hasonmóságra a dobsinai állami polgári iskolához helyeztetett át.

Széchenyi Jenő pécsi püspök. Ez alatt a cím alatt a Nagyváradon megjelenő „Szabadság” következő, Budapestről vett táviratot közli: „Budapest, jan. 16. (A „Szabadság” ered. táv.) A szabadelvű körben ma élénk tárgyalást az a hirt, mely Széchenyi Jenő nagyváradi apátkanonok pécsi püspökké leendő kinevezéséről szól. Széchenyinek igen sok jó embere van egy a kormányférfiak, mint a képviselők körében; mint képviselő fontos és hazafias szolgálatokat tett a magyarság ügyének a délvidéken. A francia abbékhoz hasonló, kedves modoru, művelt lelkű főpap, mint bácskai követ egyik legnépszerűbb alakja volt a háznak s ha Fehérlipoly és Fraknói Vilmos jelöltébe be nem következik, illetve elmarad, akkor előkelő családi és baráti összekötése folytán Széchenyi Jenő apátkanonok nyeri el a pécsi püspöki széket.

Ujévi üdvözlések megváltása. Az újévi köszöntések elkerülése céljából Zombor város szegényei eltartásához kegyes adományokkal járultak: dr. Vojnits István, Fernbach Péter, Fernbach Bálint, Zombori takarékpénztár 10-10 frt, Szemző Gyula, Ferubach Lajos, Széchenyi József, dr. Spitzer Mór, Roheim Károly 5-5 frt, Sándor Béla, Fejér Gyula, Falcione Gusztáv, Frey Imre, dr. Alföldy Gedeon, Fernbach Károlyné 2-2 frt, Pock László 1 frt 50 kr, dr. Gertinger Pál, Karácson Gyula, Koczár Zsigmond, Terezy Mór, Vukicsévits Péter, Sztirlich Zsiga, Sztirlich Zsigáné, Halm Ottó, özv. Knézy Katalin, Bittermann Nándor, Ince Gusztáv, Ince Gusztávné, Dalmay József, Bikár Vaszta idősb, Medveczky Zsigmondné, Mikosy Imre, Styrum Mór, Bunyi Helén, Wagemann Ignác, Weisz Henrik, Utvits Miklós ifj., Lang Flórián, dr. Thurszky Zsiga, Györgyoványzky György, Henneberg Sándor, Maitzen Alajos, Bulyovics Mária, Weidinger S. Zs., Vukicsévits és tarsa, Schäffer Samuné, Koszanits C. A., Posch Albert, Wagemann Simon 1-1 frt, Czeder János, Thim József, Szedressy Ödöné, Lippert Erzsébet, Demetrovits Katalin, Thum Adolf esperes, Frey Emil, Ivanits Kálmán, Zimmermann, Radicsévits Sándor, Metz József, Schäfer Istvánné, Wolf Antal, Jankovits Dávid, Steiner Lajos, Konyovits István, Csuvárdits György, Orehoja Antal, Schwerer Lajos, Bruck Adolf, Morokvasits Krisztina, Palanaecsky Draginja, Goldfahn Sándor, Tóth Emma, Matiz Gusztávné, Pekánovits András, Csekmanek Antal, Polzovits Mária, Lugumerszky Plató, Gerlich János, Valtér Nándor, Szabó János, Karli Ferenc, Mayer Károly idősb, Kaelbly Mihályné, Szelenese 21. házszám, Gyurits Károly, Jozsits Vászta 50-50 kr, özv. Gerber Ferencné, Gruits Alexandra 40-40 kr, Grádsits Mátyas, Vass András, Franzl Mór, Gromilovits Antal, Rados Márkó, Keller András, özv. Nasits Katalin, Szimendits János 30-30 kr, Paesirszky Vászta 25 kr, Csirszka János, Hajnal Róza, Dienes Pál, Momirovits Vladó, Melcher Ferenc, Nikl János, Lukits Szvetozár, Buják Lajos, Mészáros József, Zmekó István, Pávits Jakab, Schweller Antal, Zsubory Antal, Herczog Vince, Huck Teréz, Hippich Péter, Pekánovits Antal, Engusz Eteleka, Perlestein Fülöp, Pavlovsky József, Juhász Péter, Bosnyák Sándor, Pintinger Mihály, Adler Adolf, özv. Jevits Lyuba, Beck János, Paesirszky Zorka, Schäfer Fülöp, Kapetanovits Triva, Mrkovaecsky Jócó, Paresetits Sztipán, Sztójsits Pál (paprika), Bikár László, özv. Karl Bálintné, Engusz Sándor, Rottinger Jakab, Bosnyák Fülöp, Sztójsits Szófia, Klaszovác Sándorné, Valtér, Riedl Lajos, Szevelád Ferenc 20-20 kr, Visek Lukács, Ispánovits Anna, Rell János 15-15 kr, Császár Gyula, Szalay Ferenc, Firány György, Sztirlich Mari, Bosnyák József, Tauscher József, Lukits Lajos, Kalmár Ferenc, Varga Gyula, Másits Kuzman, Lukits Mladen, Morteck János, Tuczakovits Milos, Lugumerszky István, Dzsinitz Márkó, Radoszlyevits Triva 10-10 kr. — Fogadják a nevezsivű adakozók e város szegényei nevében hálás köszönetem. Zomborban, 1897. évi január hó 22-én. Schlagerter Gyula, polgármester.

Tisztújító közgyűlés. A zombori iparos dalárda e hó 24-én (vasárnap) tartotta meg tisztújító közgyűlését. Nagy napja volt ez a dalárdának, mert ezen közgyűlésnek új elnököt és igazgatót kellett választania. És a dalárda szerencsésen választott; a két állásra oly kiváló egyéneket nyert meg, a kiknek vezetése alatt a már egy is oly szép virágzásnak induló derék iparos dalárda még nagyobb lendületet nyerend. A közgyűlésen Eibach István volt elnök akadályoztatása folytán Gruda Pál ideiglenes igazgató elnököt. A közgyűlés a lemondott tisztviselőket felmentését megadva, az új tisztviselőket választotta meg. Először nagy lelkesedéssel és egyhangulag Czeder János ügyvéd és a zombori önkéntes tűzoltó-egylet főparancsnoka lett megválasztva. A többi tisztviselői állásokra és illetve a választmány tagjainak megválasztottak: Igazgatók Schick Reszó, karnagygyá Lévy Nándor, jegyző Szabó Gyula, pénztárnokká Horvath Pál, szertaróssá Scherer Lajos, szert. helyettesé Tauscher Vilmos, választmányi tagokká: Gruda Pál, Haasz Gyula, Varga Kázmér, Janovits Lajos, Knipl Gáspár, Fehér Sándor, Tauscher Anna, Koch Anna és Geresch Zsófia, választmányi póttagokká: Pataky Géza, Tinuszky János, Vrabely József és Lévy Ilma, számvizsgálók: Szabó Árpád, Volarich Lajos és Kriszán István. Miután az elnök a választás eredményét kibírdette, a dalárdisták kitörő lelkesedéssel éljenek meg a tisztikart. Az új elnökért a dalárda egy 6 tagú küldöttséget menesztett Knipl Gáspár vezetése alatt. A küldöttség vezetője szép beszéd kíséretében adta Czeder Jánosnak tudomására az egyhangu megválasztását. Czeder János szívélyes szavakban köszönte meg a dalárdának személye iránti bizalmát. Majd a dalárda által küldött négyes fogaton s egy fogat által kísérve elhajtattat a dalárda helyiségebe, hol a dalárda már örömmel várta új elnökét. A dalárda a jelmondatának emléklésével fogadta belépésekor; üdvözlő beszédet Gruda Pál intézett hozzá, szép szavakban, lendülettel fejtette ki milyen szeretettel és örömmel választották meg Czeder Jánost elnöknek. Czeder János meghatóttan köszönte meg a dalárda kitüntető bizalmát.

Elismerő oklevelek. A szabadkai közönségi főgymnasium ifjusága a magyar állam ezeréves fennállásának ünnepe alkalmából öfelsége a király jelenlétében Budapesten megtartott országos tornaversenyeken részt vett. Eroll dr. Wlasich Gyula közoktatásügyi miniszter elismerő oklevelet küldött, melyben az intézetet a szép sikerrel bemutatott gyakorlatokért megdicsérette. Ugyazintén Matkovich Miklós tornatanítónak a verseny rendezésében elismerését és köszönetét nyilvánította.

Császka érsek az újvidéki tűzoltóknak. Császka György kalocsai érsek az újvidéki tűzoltó-egyletet meg mult évi szeptember hó 21-én disztágyára választotta. A diszklerél elkészülvén, azt Zanbauer Ágoston tűzoltófőparancsnok e hó 20-án nyújtotta át az érseknek. A kegyes főpásztor szívélyes szavakkal köszönte meg a diszklevelet s a tűzoltó-egyletnek 200 frtot adományozott.

Domino-estély. A zombori izraelita nőegylet szombaton tartja meg a már lapunk által is jelzett domino-estélyt. A nőegylet rendkívüli buzgósággal fáradozik, hogy az est fényes sikerét biztosítsa. A derék nőegylet fáradozása nem vész kárba; az estély iránt ugyanis már most városszerte nagy az érdeklődés; itt is, ott is készülődnek, hogy részt vegyenek az előre láthatólag pompásan sikerülő mulatságon.

Holéczi jutalomjátéka. Vasárnap Holéczi Iliának, a farsulat fiatal és szép tehetségű hősnőjének lesz a jutalomjátéka. Szinre került a „Vasgyáros”. Talán fölösleges is a közönség figyelmét külön felhívni a jutalomjátékra; Holéczi publikumunk szereti s így biztosra vesszük, hogy minden figyelmeztetés nélkül is zsufolva lesz a ház. Mint értesültünk, Holéczi a közönséget igen kedves meglepetésben részesíti majd az előadás napján. Apró fényképeket csináltatott, a melyeket emlékül szétoszt a közönség között.

A Szarvas-szobor javára. Említettük már, hogy Adán a Szarvas Gábor-szobor javára bált rendeznek. A bált február hó 13-án tartják meg; igen fényesen ígérkezik.

Táncvigalom. A b-topolyai társaskör ifjusága f. évi február hó 2-án a kör helyiségeiben zártkörű táncvigalmat rendez.

Kereskedelmi és iparkamara 1897. évi január hó 29-én (pénteken) d. n. 4¹/₂ órakor ülést tart. Az ülés tárgysorozata a következő: I. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiktüldése. II. Elnöki jelentések. III. Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. IV. Interpellációk és indítványok. V. A kereskedelmiügyi miniszter ur 75821. számú leirata a szegedi fém- és érc ipari szövetkezet kölcsön ügyében. VI. A kereskedelmiügyi miniszter ur 75189. számú leirata a magán tisztviselők országos nyugdíjgyestületének támogatásáról. (A kereskedelmi osztály javaslatával.) VII. A kereskedelmi miniszter ur 68998. számú leirata a Horvátországba szállított fedélserepek méreteinek megállapításáról. VIII. A kereskedelmi miniszter ur 62306. számú leirata a szegedi fa- és fémipari szakiskola főtartására megszavazott hozzájárulás befizetése ügyében. (Az elnökség javaslatával.) IX. Csongrád vármegye közigazgatási bizottságának átirata a Szegvár, Mindszent, Kistelek és Horgos vasuti állomásaikhoz tervezett mútakra kért vámszedési jog és vámdíjszabályzat véleményezéséről. (A kereskedelmi osztály javaslatával.) X. Az elnökség javaslata a Szeged és Hódmező-Vásárhely közti telefon összeköttetés létesítéséről teendő újabb fölterjesztés ügyében. (A kereskedelmi osztály javaslatával.) XI. A kassai kamarának a kereskedelmi testület létesítésére vonatkozó fölterjesztése. (A kereskedelmi osztály javaslatával.) XII. A hazai ipartestületek központi bizottságának átirata a kisipari szövetkezetek országos szervezése ügyében. (Az iparosztály javaslatával.) XIII. Títel község átirata az iparos tanonciskola segélyezéséről. (Az iparosztály javaslatával.) XIV. A kamara 1896. évi zárszámadásának előterjesztése. XV. Kulinyi Zsigmond títár kérése három heti szabadság engedélyezéséről.

Az adózó közönség figyelmébe. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ismételte felhívatnak mindazok, kik az 1897. évre vonatkozó III. és IV. oszt. kereseti, valamint a tőkekamat és járadékadó kivetésének alapjául szolgáló vallomásokot a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat most már 8 nap alatt annnyal inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapítani.

A zombori izr. népiszkola iskolaszéke következőképen alakult meg: elnök dr. Bruck Ármin, iskolaszéki tagok: dr. Gombos Ignác, Grün József, Holländer József, Löwy Vilmos és Oblat Károly.

Hangverseny Eugen-szobor javára. A zentai kaszinó-egylet vigalmi bizottsága egy nagyobb szabású fényes hangverseny létrehozásán fáradozik, a mely hangversenynek tiszta jövedelme az Eugen szobor-alap javára volna fordítandó.

A színházról. A színházi bizottság pénteken délelőtt ülést tartott. Az ülés igen fontos dolgot tárgyal. Arról volt ugyanis szó, hogy a jövő évre kinek adassék a színház. A színházi bizottság tesz ugyanis javaslatot a közgyűlésnek s a közgyűlés ezen javaslat alapján határoz. Dr. Gertinger Pál, bizottsági elnök előterjesztette a pályázati kérvényeket. Összesen öt direktor pályázott és pedig Kunhegyi Miklós, idei igazgató, továbbá Peterdi Sándor, Kőrösi Bertalan, Deák Peter és Beranek Mihály színházgatók. Ismét Kunhegyi mellett foglal a bizottság állást, miután a pályázók közül Kunhegyi Miklós nyújtja a legtöbb garanciát arra, hogy megfelelő társulatot hoz majd városunkba. Eddig is több szerződést mutatott már be, a melyeket a színházi bizottság elfogadhatónak talált. A magunk részéről van valami észre-veleznivalónk. Igen helyes dolognak tartanánk, hogy az újonnan szerződő s a főbb szerepöröket betöltő tagokat az igazgató a szerződés előtt vendégszerelés útján bemutatná a közönségnek. Reviczky tegnap játszott; e sorok írásakor még nem mondatunk róla kritikát s így még nem tudjuk, hogy a zombori közönség megelégszik-e vele, mint primadonnával. E helyütt azért említtük az ő vendégszerelését, mert hangulkozó akarjuk, hogy nem elég, ha csak a primadonnajelöltet ismerjük meg. Kívánatos volna a többi főszereplőket is ismerni. Áll ez különösen a tenoristára, miután egy értesültünk, hogy Kunhegyi Nográdyt nem szerződötti. Nogrády teljesen megfelelő tenorista, félő, hogy, a mostoha tenorista viszonyokat tekintve, olyan jót nem kapunk. Így vagyunk különben a primadonna-kérdésben is; no de erről majd akkor beszélünk, ha már Reviczky játékaról kritikát mondhatunk. — A színházi bizottság egyuttal elfogadta a páholybérleti rendszabályokat, amelyek szerint ezental a páholybérleteknél a jelentkezés sorrendje fog dönteni; az eddigi bérlok jogai természetesen sértetlenül maradnak. Az új szabályzat szerint évenként 20 frt páholy elővételi bér fizetendő. Az így évenként befolyó összeg a színház kibővítésére felveendő kölcsön törlesztésére fordítatik. — Különben ezen ügyben a közgyűlést illeti az utolsó szó.

Arcképleleplezés. A zombori polgári kaszinó-egylet megfestette volt elnökének, jelenlegi diszelnökének, Schmausz Endre szabadkai főispánnak arcképét a kaszinó-egyleti nagyterem számára. Az arckép elkészült s annak ünnepélyes leleplezése február hó 2-án lesz. Nevezett napon ünnepi diszközgyűlést tart a kaszinó a következő programmal: 1. Elnöki megnyitó. 2. „Nemzeti ima”. Bartay Edétől, éneklő a kaszinó-egyleti dalárda. 3. Ünnepi beszédet tart Bárczi Iván ur. 4. Az arckép leleplezése. 5. „Hymnusz”, Erkel Ferencről, éneklő a kaszinó-egyleti dalárda. — Este a kaszinó-egylet helyiségeiben Schmausz Endre tiszteletére társas vaesora lesz.

Esküvő. Pollák Frigyes m. kir. posta- és távirdatiszt február hó 8-án tartja esküvőjét Nagy-Szt.-Miklóson Putnokyi Emilia kisasszonnyal.

nyu-
ten
erde
egyle
erejt
alapy
menny
erde
közti
előző
tanác
Lech
Beny
sét,
figyel
ban
uj olo
utvesz
jelöl
rövid
nyoss
vagy
vovat
tekin
életé
órák
e hó
sajat
pasan
szan
tömv
— ne
este
kr. f
N., il
Sánd
Peter
Salam
Mátyá
Sztip
renc.
József
mely
szesze
ugye
terflet
dász
igen s
mond
Fortu
nosra
Sz. pe
tömeg
a nag
kedély
együtt
A vac
tarsas
nyulat
nak a
ki. E
kiesi
bádi a
követl
keresk
Kedve
Kérlek
keres
Kari
kirand
Kilenc
külön
mau k
7
nasim
rústen
ki, a
csapta
faraká
fústl
munl
7
ropan
megk
Bauer
rendet
válhat
kának
gyors
csiraja
arcké
szemb
verse.
szamba
Bartai
Buday
a szá
közti
M.
teri
előző
kült
gyűjte
a köv
Rieger
Elemér
a) Suli
é) Bety
2 frt
ban B
nyai,
szerenc

Holézi
nőjének
Talan
bi a jnta-
biztosra
zsufolva
get igen
napján.
ül szét-
nk már,
rendez-
fenyés-
iffúsága
artkörü
lés. A
január
Az ülés
ntelési-
k. III.
erpellá-
nyszer
re ipari
emügyi
viselők
keres-
lmi mi-
a szál-
VIII.
eirata a
megszo-
lóksg
gazdagsi
elek és
ra kért
zéscert.
nőksg
telefon
rjesztés
XI. A
sitésere
javas-
tságá-
vezése
közsg
z ipar-
szám-
titkár
Zombor
vatnak
V. oszt.
vetésé-
határ-
most
ellen-
sulyos
pittani.
ke kö-
Armin,
ef, Hol-
ra. A
agyobb
ozik, a
szobor-
enteken
argyalt.
dassek
slapot
alapjan
terjesz-
or pá-
vabbá
erának
glal a
y Mik-
gfelelő
zodest
g elfo-
észre-
hogy
tago-
utjan
tszott;
tikat s
meg-
azert
lyozni
előltet
ket is
ugy
ódteti.
mos-
nem
a-kér-
k, ha
s. —
áhol-
áhol-
eddigi
Az új
eli ber-
zinház
ttatik.
ó szó.
szinó-
ének,
szinó-
annak
vezett
etkező
ima",
nepi
ezése.
gyleti
mausz
virda-
lóson

Felolvasás a kvótáról. Ambrozovics Béla nyugalmazott miniszteri tanácsos a napokban Budapesten a magyar közgazdasági társaság ülésén rendkívül érdekes felolvasást tartott a magyar mérnök és építész egyesület helyiségében. A felolvasás „Országok gazdasági erejének összeméréséről” cím alatt, szigorúan tudományos alapon, a Magyarország és Ausztria politikai közvéleményét domináló kvóta-kérdéssel foglalkozott. A tárgy érdekessége és aktualitása nagyszámú és válogatott közönséget vonzott az ülésre, melyen Matlekovits Sándor elnökölt. Ott láttuk Hollán Ernő, Csemegi Károly titkos tanácsosokat, Ghyeczy Béla altábornagyot, Förster és Lechner miniszteri tanácsosokat, Kossuth Ferenc és Benyovszky Sándor képviselőket és közeleltünk sok jelesét, a kik a majd két órai felolvasást a legfeszültebb figyelemmel kísérték és az előadás végén zajos ovációban részesítették a felolvasót, a ki a kérdést teljesen új oldalról világította meg és a kérdés legbonyolultabb utvesztőiben egy oly világos és kézzelfogható vezérfonalat jelölt meg, melynek a nyomán a megoldás a lehető leg-rövidebb úton, az emberileg elérhető igazság és méltányosság szerint létrejöhet. Abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a jövő számunkban a felolvasást bő ki-vonatban közöljük.

Gyászhir. Welzl István, a felsővárosnak egyik tekintélyes és népszerű polgára vasárnap este 10 óraker életének 75-ik évében elhunyt. Temetése ma délután 3 óraker lesz.

A bajmoki népkör bálja. A bajmoki népkör e hó 16-án Tóth Lajos vendéglőjében tartotta meg a saját bálját. E népkör mulatsága nemcsak hogy pompásan, hanem ritka fényvel sikerült; mert oly nagy számú közönség volt jelen, hogy négy terem zsuffoltság tömve volt, melyhez hasonló Bajmokon — még eddig — nem igen fordult elő. Többeknél a mulatság csak másnap este ért véget. — A táncvigalom tiszta jövedelme 22 frt 60 kr. Felöltöztek: Lichtneckert János, Tóth István, Skobrák N., Huszti Ferenc 70—70 kr, Bódis Simon, Czindel Sándor, Gyuresik Antal 50—50 kr, Gyuresik Pál, Görög Péter 40—40 kr, Rettig Ferenc 30 kr, Kulity Mátyas, Salamon József, Kiss Simon, Bacsis Mihály, Nyemecz Mátyas, Paudzits Tádé, Szakáts Mihályné, Tyakits János, Satipts János, Volf Ferenc, Krizsán Péter, Mangh Ferenc, Pfeiffer Pál, Herold Antal 20—20 kr és Trenka József 10 kr. A szíves pártfogónak a kör ez uton mond mely köszönetet.

Vadászat. Az ókanizsai vadásztársaságnak a szeszélyes idő dacára is sikerült elvégre f. hó 21-én — az ugynevezett Nagyret-ben, mint külön e célra fentartott területen — 5 szabaddai vendég részvételével bajtővadászatát megtartani, melyen is a kevés számú (11) vadász igen szép eredményt ért el, a mennyiben terütekre 122 mondott egyszázhuszonkettő nyul került. Kegyes Diana s Fortuna leginkább mosolyogtak Lackó Jánosra, Petres Jánosra s Szerdahelyi Zsigmondra, mivel L. J. 22-öt, P. 21-et, Sz. pedig 20-at puffantot le az ártatlan nyulak nagy tömegéből. Vadászat végetért a vendégek tiszteletére a nagyvendéglőben társasvacsora rendeztetett, ahol is kedélyesen nagyokat mondva jó zene s bor mellett együtt vigadott a társaság jó része a reggeli órákig. . . A vacsora alatt igen figyelemre méltó eset történt. A társaság egyik tagja megkérdezte mindeniket, hány nyulat ejtett zsákmányul és csodák-csodája minden nyulnak akadt gazdája, sőt a 122 helyet 148 numerus jött ki. Ebből nyilván kitetszik, hogy az ókanizsai vadászok kicsi hián igazat mondtak, a melyen egyébiránt a szabaddai vadászok csodálkoztak legjobban.

Csupa K. Olvastuk és kuriozumkép közöljük a következő levelet: „Karansebesi Koltai Kázmér kelme-kereskedőnek Kecskeméten. Kedves komám Kázmér! Kedveskedésül küldök kettőt korintyicai kutyáimból. Kérlek kerits kis kerekét, kereketlen kitorított kocsimra kerepesi kovacsunktól. Kecskés Kari kér, küldjed ki Karikásnak keményre kötött kézi könyvét. Kedden kirándultunk „Kaka” közbe. Kari kappant kotyvasztott. Kilencen kedélyesen kártyaztunk. Kedves Katikádnak küldöm kezesökönat. Köszöntelek komád Kacsavay Kálmán kis-kenderesi kántor.”

Tűz Szabdkán. Szabaddáról írják: Főgymnasiumunk vén épülete csütörtökön d. u. egy óraker füsttengerben uszott; egyik osztály kéménye gyulladt ki, a melyből a nagy füst középet erős langyelvek csaptak ki; a tűzet növelte a kémény alatt elhelyezett farakás meggyulladás, mely az intézet főtöltyőjét fojtó füsttel betöltte. A megjelent tűoltóság rövid de erős munka után a tűzet elfojtotta.

Tűz Torzsán. Folyó hó 22-én este Torzsán roppant szélvihar közepette, a lakosság nagy ijedelmére megkondult a vészharang. Azonban nagy szerencsére, egy Bauer nevű kádár padlásán a kémény mellett levő gerendatűznel nagyobb baj nem volt. A tűz végzetessé válhatott volna, mert épen a kémény mellett zsir volt kánakba elteve, mely már lobot vetett, de a lakosság gyors és dicsérendő segélynyújtása a tűz towaterjedését csirájában elfojtotta.

Művészet és irodalom.

Vajda János arcképe. Vajda János legszebb arcképet az Ország-Világ-ban találjuk. Ugyanebben a számba benne van Vajda életrajza és legutolsó szép verse. Cikkek, elbeszélések és szép versek vannak ebben a számban: Varady Antaltól, Coloneltől, Krudy Gyulától, Bartalus Istvántól, Alap Dezsőtől, Hevesi Sándortól, Buday Lászlótól stb. Pompás divat rovat is van ebben a számban, azonkívül igen jó aktuális képek, egyebek közt Molnár Viktornak a most kitüntetett kultuszminiszteri osztálytanácsosnak arcképe stb. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévre 2 frt; mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Hold-u. 7. sz.)

Uj férfikarok. Legújabbán az Apollo c. kar-gyűjtemény 11. évfolyamának második része jelent meg a következő új férfikarokkal: 208. kar, Dalárinduló Rieger Györgytől; 209—12. Dalbokréta Szentirmay Elemértől, mely a következő eredeti népdalokból áll: a) Subog, subog a szomorú fűz ága . . . b) Hapták nóta; c) Betyáridal . . . d) Csak, csak, csak . . . Az Apollo egész évi előfizetési ára egy vezérkönyv és négy szólamért 2 frt 50 kr és megrendelhető az Apollo kiadóhivatalában Budapesten, VI. ker. Lázár-utca 18. sz.

A híres kisasszonyok, Herceg Ferenc leányai, azaz helyesebben: Gyurkovics mama szép és szerencsés gyermekei meg vannak immár örökítve kép-

ben is. Linek Lajos a szalontündérek e nagy tehetségű művésze festette meg a képet, a Gyurkovics leányokat, a hol a híres kisasszonyok együtt vannak, plain parád, sőt egyrésztük nagy tolettében. A színes kép, melynek hossza körülbelül egy méter, ugy jelent meg, mint az első igazi magyar műmelleklet. Az „Uj Idők”, Herceg Ferenc illusztrált szépirodalmi hetilapja adja az előfizetőinek ingyen. Kép és lap érdekesség dolgában igazán egymáshoz valók. Mindkettő öröme, sőt szüksege minden valamire való magyar úribáznak. A Gyurkovics leányokat láttuk már hozzávaló keretben egy idevaló kedvelt szalomban. Elragadó maga az „Uj Idők” becses, érdekes, szórakoztató és kellemes tartalmával, pompás képeivel és gyakori műmellekleteivel szintén ott van minden valamire való olvasó asztalon. Aki e hazában a művelt névre igényt tart, valóban alig lehet el a Herceg lapja nélkül. Természetes, hogy a szépirodalmi újságban most a legfontosabb a regény. Az „Uj Idők” hármát közül ez új évnegyedben Herceg Ferenc most kezdett meg „A leány története” címmel új, hosszabb regényt. Bródy Sándor „Tündér Illona” című rövidebbet. Coppée legújabb regényét „A bűnös”-t szintén az Uj Időknek engedve át magyar nyelven való közlésre, amelybe máris belekezdtek. A három regény mégis csak egy kisebb részét teszi a lap gazdag tartalmának, a melyet a szerkesztő, két főmunkatársa: Mikszáth Kálmán és Bródy Sándor folyton kisebb nagyobb aktualis cikkel gazdagítanak. Rajtok kívül a szerkesztőség belső tagjai: Tábori Róbert, Lyka Károly, Pósa Lajos, Tutsek Anna, Sebők Zsigmond. Munkatársai: az elő magyar irodalom és a magyar festők mind. Különösen felhívjuk közönségünk figyelmét az „Uj Idők” farsangi számaira. Ingeny mutatványpéldányt mindenki kap, ha a mi lapunkra és ezekre a sorokra hivatkozik. Az „Uj Idők” előfizetési ára azouban szerfölött kevés. A lap, a Gyurkovics leányok nagy képével együtt: félfévre 4 frt. Legokosabb újévtől kezdve előfizetni, mert akkor a folyó regények elejét is megkapják. Az „Uj Idők” kiadóhivatala: Andrássy út 10, Budapest.

Színház.

A nők barátja.
Csütörtök, január 21.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta ifj. Dumas Sándor, fordította Kürthy Emil.
E modern vigjáték előadása, szellemes, új tárgy, meseszövevények érdekessége dacára, minden nagyobb hatás nélkül folyt le. Az első felvonás teljesen hidegen hagyta a közönséget és csak a darab közepe táján ballatszott néhány taps, mely inkább a darabnak, mint a szereplőknek szólt.

Palágyi (De Ryons) volt az egyedüli a szereplők közül, ki szerepét helyesen fogta fel és ennek megfelelőleg alakított.
A többi szereplők közül a java rész a szerep nem tudással küzdött és ennek eredménye volt a lassu, vontatott játék, a mi egy vigjáték előadását teljesen le-rontja.

Ez volt titka a hatás hiányának.

A suhanc.
Szombat, január 23.

Konti József kedves operettje jó előadásban került színre. Közönség szép számban volt jelen, nem győzővén eléggé tapsolni az egyes szereplőknek ügyes alakításaiért.

A címszerepet Kömleyné Tarnay Leona játszotta, a ki valósággal lába ejtette a közönséget. Tarnay Leona a mai alakításával mutatta igazán meg, hogy milyen pompás, művészi alakítást tud produkálni. Ugy tökéletes művészi játéka, mint pedig precíz, kifogástalan éneke és kedves, kellemes hangja pompásan érvényesült a mai szerepben. Annyi elevelességgel, annyi kedvességgel és olyan művészi természetességgel játszotta meg a pajkos suhanc szerepét, hogy bizást el lehet mondani, a mit a közönség egyértelműleg el is ismert, mikép ezt a szerepet jobban és kedvesebben talán nem is lehet megtestesíteni. Bizony aranyosabb, elevenebb suhancot vajmi nehéz elképzelni. Meg is kapta Kömleyné a méltó jutalmat. A közönség egészen befáradt a tapsba, annyira elhalmozta elismerésének ezen külső jelével. Kömleyné nagyszerű diadalt aratott: egyszerre a közönségnek kedvence lett.

Méltán kiérdemelte a sűrű tapsvihart Hevesi Janka is, a ki Elíz szerepében gyönyörűen énekel. Így már aztán igazán lehet sikere az operette-előadásoknak. Kömleyné és Hevesi Janka olyan erők, a kik a sikert már eleve biztosítják.

Melléjük sorakozik még a társulat érdemes tenoristája, Nogrady János, a ki ma is megmutatta, milyen kénylyl kezeli szép tenorját. Szintén sűrű tapsokat kapott.

Kömley, Ferenczi, Szelenyi Emilia és Kemény Lajos teljesen megféleltek szerepeiknek. A többi szereplőket is elismerés illeti.
Az előadás általában véve jó volt.

Királyfogás.
Vasárnap, január 24.

Lelkes bangulat uralkodott ma a színházban. Hevesi Jankának tapsolt teljes lelkesedéssel a közönség. A művésznőnek ma volt a jutalomjátéka szép számú közönség előtt.

Hevesi Jankát igen szereti a zombori publikum; minden szerepében zajosan meg tapsolja, mert ugy játéka, mint precie éneke a teljes elismerést megérdemli. Mikor ma először megjelent a színpadon, egy koszorut és egy gyönyörű csokrot nyújtottak át neki a közönségnek színni nem akaró tapsai között. Hogy Hevesi a közönség elismerését megérdemli, azt ma is bebizonyította; mint eddig, ugy ma is jól játszott és pompásan énekel.

Az előadás jó volt. Hevesin kívül különösen ki-tüntet: Nogrady, Ferenci, Kemény, Kömley, Rátkai és Lipcsey.

KAVICSLEVES.
Irta: Cleonice.
Az utolsó olaszháború alkalmával egy zuávot egy

savoyaihoz szállásoltak be, kinek felesége messze földön ismeretes volt fősvényességéről.

A zuáv kicsiny zsoldját utközben elitta, kenyerét eladta, hogy árán még többet ihasson. Szállásadó gazdája törvény szerint nem volt kötelezhető, hogy neki más adjon, mint vizet, tützet és sőt, — mint mondták, két elemet és egy ásványt, — melyek azonban együttesen sem képeztek lakomát.

A zuáv azonban azért még nem csüggedt el. Töltött egy nagy fazék vizet a tűzhelyre, alája nagy tützet rakott, erre behozott az utcáról egy nagy darab kvarcot, azt nagy lelki nyugalommal, kiváló gonddal a fazékba tette, akárcsak marhabus lenne.

A savoyai asszony ugyancsak csodálkozva nézte ez előkészületeket, minőkhöz hasonlót még nem látott.

— Mit akar maga csinálni? kérde.
— Kavicslevest akarok főzni, felelé a zuáv.
— Kavicslevest? Jó az?
— Ah olyan jó, hogy megnyalná utána mind a tiz ujját! Szerencsétlenségemre hiányzik még valami csekélység belőle, a miről egészen megfeledeztem.
— Mi legyen az?
— Egy kevés főzelék vagy gyökér, a mi magába vegye a kőből kifőtt zsirt.
— No abban ne lásson hiányt. Itt van néhány gyökér és murek.

A zuáv szívesen fogadta a felajánlott gyökereket és folytatta a tűz élesztését. Időről-időre megkeverte egy kanállal a vizet s megkopogtatta a követ.

— Már kezd puhulni, — mondá — a valódi leg-jobb minőségből való. Minő kár, hogy nincs egy darabka szalonán, hogy azzal jobb izt adhatnék a levesnek.

— Valóban fiam — mondá az öreg asszony — én életemben még soha se ettem kavicslevest, de ha megígéri, hogy nekem is ad belőle egy tányérral, akkor adok hozzá egy darab szalonánát is.

— Jól van, maga kapja az első tányérral.
Erre a szalonánát betette a gyökerekkel együtt a fazékba, mire rögtön kellemes illat terjedt el a kony-hában.

— Nem tudom igaz-e — mondá a zuáv, mintegy magában beszélve, — de nekem azt mondták, hogy pár szem szegfűszeg és kis foghagyma is nagyon jó a levesben.

Az öreg fősvény savoyai asszony már annyira jutott, hogy bizony azt a kis fűszert se tagadta meg s tiz perccel később a zuáv oly levest talált az asztalra, mely gazdasszonyának jobban ízlett, mint a maga főztje.

Másnap a zuávnak az ezreddel tovább kellett vonulnia, midőn éppen az utra készülődött, lakást-adó asszonya megtalálta a követ a fazékban és utra való-vele akarta adni.

— Köszönöm, mondá, a nélkül, hogy zavarba jött volna. Friss kavicsleves, mint maga is meggyőződött róla, valami kitérő, azonban felmelegítve nem izlik többé.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
kő- és váltó-üggyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Tenyészapa-állatok eladása.

Az alább felsorolandó eladásra szánt tenyészapa-állatok bármikor megtekinthetők és megvehető a Bács-községhez tartozó ugynevezett Tercsani kúszán.
1. Hat darab három éves — apa után mezőhegyesi származású — tiszta magyar fajú bika.
2. Tizenkét darab ugyanilyen származású és fajú két éves bika.
3. Tizenegy darab két éves magyar mangolica fajú fekete kan.
4. Tíz darab két éves fehér kisenői származású kan.
5. Huszonkilenc darab egy éves magyar mangolica fajú fekete kan.
Bács, 1897. évi január hó 20-án.

3—1 Ertl János fiai.

Széna eladás.

Vény Márton ur szállásán (volt Stojkovits-féle szállás) első rendű széna, mintegy 60 koci mennyiségű, boglyánként (egy boglyában öt koci) vagy métermázsanként eladó. Bővebb értesítés a nevezett szálláson és lapunk kiadóhivatalánál nyerhető.

2—1

